

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 103/2016(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ – TV ONE»

Ημερομηνία Απόφασης: 4 Οκτωβρίου, 2017

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποΐζη και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου Μέλος, η οποία ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «**ΜΕΓΑ – TV ONE**» πιθανή παράβαση του Κανονισμού **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ο πιο πάνω Κανονισμός αναφέρει:

25.-3(α) Οι πιο κάτω κανόνες αφορούν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στις εκπομπές: Απαγορεύεται η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.

Ύστερα από σχετική απόφαση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **5.7.2017**, έθεσε ενώπιον του οργανισμού τη διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείσθε όπως τις υποβάλετε

υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύνатаι να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Η διερευνώμενη παράβαση εκτίθεται πιο κάτω :

Στις **12/9/2016**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:20**, ο οργανισμός μετέδωσε το Κεντρικό Δελτίου Ειδήσεων «**MEGA Γεγονότα**», κατά τη διάρκεια του οποίου υπήρξε χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του **κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του Κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων του οργανισμού, που προβλήθηκε κατά την πιο πάνω ημερομηνία και ώρα, μεταδόθηκαν θέματα και ρεπορτάζ αναφορικά με τις εξελίξεις στις συνομιλίες για επίλυση του Κυπριακού. Το εν λόγω δελτίο μεταδόθηκε δυο μέρες, πριν τη τελευταία από μια σειρά συναντήσεων των κ.κ Αναστασιάδη και Ακκιντζί, καταγράφοντας τις μέχρι στιγμής εξελίξεις, αλλά και αντιδράσεις σχετικά με το ενδεχόμενο έκδοσης κοινού ανακοινωθέντος των δύο ηγετών. Αφού μεταδόθηκαν δηλώσεις και ανακοινώσεις από διάφορα κόμματα, μεταδόθηκε η ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου σχετικά με το θέμα, την οποία στη συνέχεια μεταξύ άλλων σχολίασαν οι δυο συνεργάτες / αναλυτές του δελτίου, κ.κ Χρίστος Γεωργίου και Χρίστος Ιακώβου. Μεταξύ άλλων μεταδόθηκαν τα εξής:

- **Α.Φουρλάς:** Οι ιεράρχες προειδοποιούν πως η Τουρκία επιθυμεί την κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. «Αν γίνει κάτι τέτοιο» σημειώνει η Ιερά Σύνοδος, «η Τουρκία θα οδηγήσει τα πράγματα σε αδιέξοδο και θα βρεθούμε όμηροι στα χέρια της, γεγονός που θα σημάνει της αρχή του τέλους του ελληνισμού στην Κύπρο.» Καλεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να επιμείνει στις δικές του διακηρύξεις εξασφάλισης της συνέχειας του κράτους.

«Καλούμε τον πρόεδρο της δημοκρατίας να λάβει υπόψη του, την περιρρέουσα ρευστή κατάσταση στην όλη περιοχή και τα διαμορφούμενα γεωπολιτικά, γεωστρατηγικά και ενεργειακά δεδομένα, πριν οδηγηθεί σε αποδοχή λύσης και εξετάσει την αξιοπιστία και ειλικρίνεια της Τουρκίας ως προς την υπογραφή τέτοιας λύσης,» σημειώνει μεταξύ άλλων στην ανακοίνωση της η Ιερά Σύνοδος.

(.....)

- **Χρ. Ιακώβου:** (...) Θα κλείσω με μια ειδική αναφορά στη σημερινή ανακοίνωση της Ιεράς Συνόδου. Πρόκειται για την πρώτη ουσιαστική και δυναμική παρέμβαση της Ορθοδόξου Εκκλησίας στα πολιτικά τεκταινόμενα της Κύπρου, η οποία στέλλει τρία σαφή μηνύματα, πρώτο ότι ανησυχεί για την πορεία που έχουν πάρει οι συνομιλίες, ιδιαίτερα σε αυτό το οριακό σημείο, δεύτερο αν έχουμε λύση η οποία καταργεί τη Κυπριακή Δημοκρατία και δημιουργεί ένα προτεκτοράτο της Τουρκίας, αυτή θα απορριφθεί και τρίτο, ένα σαφέστατο πολιτικό μήνυμα προσωπικά προς τον πρόεδρο Αναστασιάδη να μην επαναλάβει εαυτόν όπως τον είχαμε γνωρίσει το 2004, να επιμένει να υποστηρίξει έστω και με την απειλή της τελευταίας ευκαιρίας, ένα σχέδιο το οποίο θα απορριφθεί και να είναι απομονωμένος στηριζόμενος κυρίως..
- **Λ. Φουρλάς:** Έγώ τα λαμβάνω και ως μήνυμα στήριξης της εκκλησίας προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας έτσι;
- **Χρ. Ιακώβου:** Όχι το μήνυμα είναι ξεκάθαρο.
- **Λ.Φουρλάς:** Κρατήσου σε αυτά που έχεις διακηρύξει του λέει.
- **Χρ. Ιακώβου:** Να ολοκληρώσω και μετά κάνετε το δικηγόρο του Αναστασιάδη. Να ολοκληρώσω.
- **Λ.Φουρλάς:** Χρίστο, Χρίστο ποιος κάνει το δικηγόρο του Αναστασιάδη;
- **Χρ. Ιακώβου:** Όχι να ολοκληρώσω δεν με αφήσατε.
- **Λ.Φουρλάς:** Όχι αυτό που είπες να το πάρεις πίσω.
- **Χρ. Ιακώβου:** Να με αφήσετε να ολοκληρώσω και το παίρνω πίσω.
- **Λ.Φουρλάς:** Ωραία να το πάρεις πίσω, εμείς εδώ δεν κάνουμε το δικηγόρο κανενός.
- **Χρ. Ιακώβου:** Ένα σαφέστατο μήνυμα προς τον πρόεδρο Αναστασιάδη να μην επαναλάβει εαυτόν όπως τον έχουμε γνωρίσει το 2004 υποστηρίζοντας ένα σχέδιο, απομονωμένος και στηριζόμενος από τις ξένες πρεσβείες και μια ομάδα ανθρώπων επαναπροσεγγιστών , που έχουν κάνει την επαναπροσέγγιση lifestyle τουρκολαγνείας και ανθελληνισμού.

- **Χρ. Γεωργίου:** Αυτό το λες εσύ Χρίστο, δεν το λέει η Ιερά Σύνοδος αυτό το πράγμα.
- **Χρ. Ιακώβου:** Ωραία διάβασε καλύτερα την Ιερά Σύνοδο. Όταν μιλάει για κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας τι εννοεί και ότι δεν πρέπει να αποδεχτούμε ένα σχέδιο το οποίο θα είναι καταστροφικό τι εννοεί;
- **Χρ. Γεωργίου:** Χρίστο η Ιερά Σύνοδος καταγράφει μια γενική ανησυχία η οποία υφίσταται και η οποία για όλους υφίσταται. Η Ιερά Σύνοδος, η Εθναρχία και η Ιεραρχία έχει καθήκον να το κάνει. Από κει και πέρα ο καθ'είς μπορεί να ερμηνεύσει αναλόγως με την οπτική διόπτρα έχει ο καθένας και εσύ ερμηνεύεις με τη διόπτρα της δικής σου σκέψης.
- **Χρ. Ιακώβου:** Αν η ερμηνεία είναι υποστήριξη προς τον Αναστασιάδη τότε θα πρέπει να αλλάξουμε την λογική με την οποία προσεγγίζουμε τα κοινά ανακοινωθέντα
- **Χρ. Γεωργίου:** Δεν κατηγόρησε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας η Ιερά Σύνοδος, η Ιερά Σύνοδος έβαλε κάτω κάποια ζητήματα, θέσεις αρχών που αφορούν τους πάντες.
- **Χρ. Ιακώβου:** Όταν μίλησες για κατάργηση της Κυπριακής δημοκρατίας ουσιαστικά διαφωνούσες με την Ιερά Σύνοδο.
- **Χρ. Γεωργίου:** Μα ποιος μίλησε για κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας;
- **Χρ. Ιακώβου:** Η Ιερά Σύνοδος Μίλησε
- **Χρ. Γεωργίου:** Ποιος μίλησε ότι θα καταργηθεί η Κυπριακή Δημοκρατία; Μα ποιος είπε ότι θα καταργηθεί;
- **Α.Φουρλάς:** Λοιπόν ευχαριστούμε πάρα πολύ, λυπάμαι πάρα πολύ για όλα ... Χρίστο Ιακώβου.
- **Χρ. Ιακώβου:** Να μην με διακόπτετε όμως.

Ο οργανισμός, με επιστολή των δικηγόρων του κ.κ. Α.&Α. Κ. Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρός & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. ημερομ. **24.7.2017 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')**, υπέβαλε τις θέσεις και απόψεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τους Δικηγόρους του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **12/9/2016**, μεταξύ των ωρών **20:20-21:20**, ο οργανισμός μετέδωσε το Κεντρικό Δελτίο Ειδήσεων «**MEGA Γεγονότα**», κατά τη διάρκεια του οποίου υπήρξε χρήση της

γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων, κατά παράβαση του **κανονισμού 25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Τα γεγονότα του πιο πάνω υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 2 - 4 της παρούσας απόφασης.

Αναφορικά με τις γραπτές θέσεις/ εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές εμπεριέχονται στην επιστολή των δικηγόρων του οργανισμού ημερομ. **24.7.2017**, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Στο σημείο που οι δικηγόροι του οργανισμού αναφέρονται στον *εξαιρετικά ασαφή τρόπο διατύπωσης της καταγγελίας*, η Αρχή επισημαίνει ότι στην επιστολή της ημερομ. **5.7.2017**, όπου τέθηκε υπόψη του οργανισμού η διερευνώμενη παράβαση και στην οποία επισυνάφθηκε ο Πίνακας Α' ημερομ. **28.6.2017**, φαίνεται ξεκάθαρα από τα γεγονότα, ποια ακριβώς ήταν τα σχόλια που μεταδόθηκαν, τα οποία είναι σημειωμένα με πιο έντονους χαρακτήρες και που πιθανόν να έθιξαν τις ευαισθησίες πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων. Επομένως, η Αρχή διαφωνεί και απορρίπτει την θέση αυτή του οργανισμού.

Η Αρχή τονίζει ότι στο πλαίσιο των προγραμμάτων, ιδιαίτερα όσον αφορά στα προγράμματα επικαιρότητας, τα οποία απευθύνονται σε τηλεθεατές από όλα τα ηλικιακά, μορφωτικά, ιδεολογικά και άλλα στρώματα, πρέπει να γίνεται συνετή χρήση της γλώσσας.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό των δικηγόρων του οργανισμού ότι *δεν υπήρχε δυνατότητα παρέμβασης των πελατών μας στα πλαίσια της εν λόγω ζωντανής εκπομπής και κατ'επέκταση τυχόν έλεγχος ή και η πρόληψη δεν ήτο δυνατό να λάβουν χώρα*, η Αρχή διευκρινίζει ότι η μετάδοση ζωντανών προγραμμάτων δεν αναιρεί την άμεση και τελική ευθύνη που έχει ο οργανισμός για το τι μεταδίδει. Ο οργανισμός οφείλει να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμά του δεν παραβιάζει τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, είτε αυτό είναι ζωντανό, είτε οπτικογραφημένο.

Ο ρόλος του δημοσιογράφου - παρουσιαστή είναι η διασφάλιση του υγιούς και τεκμηριωμένου διαλόγου, χωρίς ακρότητες, υπερβολές και ενοχλητικά σχόλια και όπου υπάρχουν τέτοια οφείλει να παρεμβαίνει και να δρα πυροσβεστικά. Η Αρχή θεωρεί ότι ο δημοσιογράφος – παρουσιαστής του εν λόγω δελτίου θα μπορούσε να παρέμβει και να

καλέσει τον συνεργάτη του να είναι πιο προσεκτικός στις εκφράσεις που χρησιμοποιεί, με τον ίδιο τρόπο που αντέδρασε λίγα δευτερόλεπτα πιο πριν, όταν τον αποκάλεσε *δικηγόρο του Αναστασιάδη* (τα γεγονότα της υπόθεσης εκτίθενται στις σελίδες 2 - 4 της παρούσας απόφασης).

Όσον αφορά στον ισχυρισμό των δικηγόρων του οργανισμού ότι *η εν λόγω τοποθέτηση υπήρξε προσωπική άποψη ενός εκ των συνεργατών/αναλυτών του Κεντρικού Δελτίου η οποία προστατεύεται από το δικαίωμα ελευθερίας της άποψης*, η Αρχή τονίζει ότι το εν λόγω δικαίωμα δεν νομιμοποιεί ούτε δικαιολογεί την παραβίαση προνοιών της νομοθεσίας.

Η Αρχή θα ήθελε να επισημάνει ότι συμφωνεί με την θέση των δικηγόρων του οργανισμού σχετικά με την σημαντικότητα της ελευθερίας της έκφρασης, όπως έχει διατυπωθεί στην ευρωπαϊκή νομολογία την οποία επικαλούνται οι δικηγόροι του οργανισμού προκειμένου να υποστηρίξουν τις θέσεις τους και όπως εξάλλου έχει νομολογηθεί σε σωρεία άλλων αποφάσεων. Υπογραμμίζει δε ότι, η ελευθερία της έκφρασης συνιστά μια θεμελιώδη ατομική ελευθερία, η κατάκτηση της οποίας συνδέεται με την εδραίωση της δημοκρατίας.

Η Αρχή παρατηρεί, όμως, ότι τόσο η υπόθεση *Lingens v. Austria*, App. No.9815/82, Ser. A., vol. 103 (1986) 8.E.H.R.R 407 όσο η υπόθεση *Barfod v. Denmark*, App. No. 11508/85, Ser. A., vol 149 (1991) 1.3.E.H.R.R 493, τις οποίες επικαλούνται οι δικηγόροι του οργανισμού, διαφοροποιούνται από την παρούσα υπόθεση καθότι αφορούσαν (α) δημοσίευση άρθρου, για συγκεκριμένα άτομα, σε έντυπα μέσα (β) συγκεκριμένους χαρακτηρισμούς, διαφορετικούς, από του υπό εξέταση χαρακτηρισμούς, (γ) χαρακτηρισμούς οι οποίοι εξετάστηκαν από το Ε.Δ.Α.Δ υπό το πρίσμα του αστικού αδικήματος της δυσφήμισης.

Υπογραμμίζεται ότι η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης είναι υπερασπιστής του δικαιώματος της ελευθερίας του λόγου και της καθ' οποιονδήποτε τρόπο έκφρασης, όταν αυτή ασκείται στα πλαίσια που επιτρέπει η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και η ώρα μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος. Το θεμελιώδες δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου κατοχυρώνεται από το άρθρο 19 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας καθώς και από το άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Συγκεκριμένα, το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο άρθρο 19 (1) και (2) προνοεί ως εξής:

- 1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.*
- 2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.*

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρόλα αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του τηλεθεατή αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του βρίσκονται στο πλαίσιο που καθορίζεται από τη Νομοθεσία που διέπει τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς.

Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη ούτε συνώνυμη της ασυδοσίας. Ένας από τους περιορισμούς που προβλέπει το Σύνταγμα είναι η εξασφάλιση άδειας ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας ραδιοφωνικού και/ή τηλεοπτικού οργανισμού, η οποία χορηγείται κάτω από νόμιμους όρους και αιρέσεις, εν αντιθέσει με την έκδοση των έντυπων μέσων, όπου δεν προβλέπεται αντίστοιχος περιορισμός.

Συγκεκριμένα, οι περιορισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 19 του Συντάγματος ορίζουν τα ακόλουθα (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.

4. Η κατάσχεσις εφημερίδων ή άλλων εντύπων δεν επιτρέπεται άνευ εγγράφου αδείας του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ήτις δέον να επικυρωθή δι' αποφάσεως αρμοδίου δικαστηρίου εντός εβδομήκοντα δύο

ωρών το βραδύτερον, εν περιπτώσει δε μη επικυρώσεως αίρεται η κατάσχεσις.

5. Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εις το παρόν άρθρον εμποδίζει την Δημοκρατίαν ν' απαιτή την έκδοσιν αδείας ή λειτουργίας επιχειρήσεων ραδιοφωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως.

Η Αρχή ως Διοικητικό Όργανο ασκεί έλεγχο, έτσι ώστε όλες οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων οι οποίες μεταδίδονται από παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας, να τηρούν τη Ραδιοτηλεοπτική Νομοθεσία.

Αναφορικά με την θέση των δικηγόρων του οργανισμού για την αναλογικότητα, η Αρχή υπογραμμίζει ότι, στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της υποθέσεις, τήρησε την αρχή της αναλογικότητας, καθώς και όλες τις γενικές αρχές που προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(Ι)/99. Επιπρόσθετα, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων, η Αρχή ενεργεί με βάση τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη θέση των δικηγόρων του οργανισμού που αναφέρει ότι *δεν καθίσταται αντιληπτό με ποιο τρόπο και ποιιάς ομάδας τις ευαισθησίες δύναται να προσβάλλει το ως άνω σχόλιο* η Αρχή κρίνει ότι οι χαρακτηρισμοί «τουρκολάγνος» και «ανθέλληνας», οι οποίοι αποδόθηκαν σε ομάδες επαναπροσεγγιστών, υπερβαίνουν τα όρια της πολιτικής κριτικής, αφού πρόκειται για χαρακτηρισμούς που πολύ εύκολα μπορεί να θίξουν το σύνολο των ατόμων που επιθυμούν και στηρίζουν την επαναπροσέγγιση και τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού προβλήματος, ανεξαρτήτου κόμματος και άλλων πολιτικών πεποιθήσεων. Η Αρχή θεωρεί ότι η χρήση των χαρακτηρισμών «τουρκολάγνος» και «ανθέλληνας» είναι αδόκιμες και τουλάχιστον ατυχείς. Επιπλέον υπογραμμίζεται ότι τα εν λόγω σχόλια δεν έγιναν από ένα απλό τηλεθεατή, αλλά από ειδικό συνεργάτη του οργανισμού, ο οποίος όφειλε να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός στη χρήση της γλώσσας και στον τρόπο έκφρασής του. Η Αρχή επισημαίνει ότι ο σχολιασμός των όσων συμβαίνουν στην επικαιρότητα, ακόμη και με επικριτική διάθεση είναι όχι απλώς ευπρόσδεκτος, αλλά επιβαλλόμενος σε μια δημοκρατική κοινωνία, νοουμένου ότι αυτός γίνεται πάντα με προσοχή, ώστε να μην προσβάλλει οιονδήποτε.

Στο σημείο που οι δικηγόροι του οργανισμού αναφέρουν ότι *δεν υπάρχει καμία συγκροτημένη πολιτική ομάδα στην οποία αναφέρθηκε ο κ. Ιακώβου και δεν μπορεί*

οποιαδήποτε μερίδα ανθρώπων να θεωρηθεί ότι συγκροτεί πολιτική ομάδα για σκοπούς του κανονισμού η Αρχή επισημαίνει ότι από την ερμηνεία του εν λόγω κανονισμού, το προστακτικό της διατύπωσής του, αλλά και την συγκεκριμένη αναφορά σε άλλες κοινωνικές ομάδες, προκύπτει σαφέστατα ότι πρόθεση του νομοθέτη είναι η προστασία όχι μόνο των συγκροτημένων συνόλων αλλά και οποιονδήποτε άλλων κοινωνικών συνόλων τα οποία πιθανόν να προσβληθούν ή θιγούν από οποιαδήποτε σχόλια. Η Αρχή θεωρεί ότι σκοπός του νομοθέτη δεν είναι η προστασία αποκλειστικά και μόνο των ατόμων που κατηγοριοποιούνται σε συγκροτημένα σύνολα. Επιπλέον επισημαίνεται ότι η Αρχή προχώρησε σε αυτεπάγγελτη εξέταση του εν λόγω δελτίου, κατόπιν τεσσάρων σχετικών παραπόνων απλών πολιτών, οι οποίοι θεώρησαν την ως άνω απόδοση χαρακτηρισμών, προσβλητική και ενοχλητική για μεγάλη μερίδα πολιτών που στηρίζουν τις προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό των δικηγόρων του οργανισμού ότι ο λόγος του Ιακώβου εν προκειμένω δεν είναι τίποτα άλλο παρά πολιτική κριτική, κατ' εξοχήν προστατευόμενη από το Σύνταγμα και τη νομοθεσία την οποία η Αρχή υποχρεούται να τηρείται, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι επικροτεί την άσκηση πολιτικής κριτικής, νοουμένου ότι αυτή γίνεται εντός των Νομοθετικών πλαισίων.

Η Αρχή δεν συμφωνεί με τον ισχυρισμό των δικηγόρων του οργανισμού ότι αυτό είναι μια αυστηρή πολιτική κριτική, την οποία προφανώς και δεν υιοθετεί το επίσημο κανάλι, πλην όμως την οποία ένας καλεσμένος έχει δικαίωμα και δυνατότητα να εκφράσει. Έχει επανειλημμένως, τονισθεί από την Αρχή, ότι ο οργανισμός έχει υποχρέωση τήρησης της Νομοθεσίας και ότι ο δημοσιογράφος-παρουσιαστής όφειλε να παρέμβει.

Περαιτέρω, οι δικηγόροι του οργανισμού επικαλούνται τις αποφάσεις Ατταλίδη ν. Ροδούλη και Κουτσού ν. Αρκτίνος, οι οποίες επίσης διαφέρουν από την υπό εξέταση υπόθεση καθότι αφορούσαν διαφορετικά γεγονότα, νομική βάση και νομικούς ισχυρισμούς.

Η Αρχή τέλος επαναλαμβάνει ότι σκοπός της δεν είναι να λογοκρίνει οποιοδήποτε πρόγραμμα και θεωρεί ότι η έκφραση διαφορετικών απόψεων είναι αναφαίρετο δικαίωμα του οργανισμού και είναι στοιχείο που στις πλείστες των περιπτώσεων προάγει την έννοια της δημοκρατίας. Ωστόσο, η Αρχή διευκρινίζει ότι υπάρχει σαφής και διακριτή γραμμή μεταξύ της ελευθερίας του λόγου και της ασυδοσίας του λόγου ή λόγου που θίγει, προσβάλλει, μειώνει ή απαξιώνει οποιεσδήποτε πολιτικές ή κοινωνικές ομάδες.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του Κανονισμού **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)**, έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων μέσα σε **δέκα (10) μέρες** από τη λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δε ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 103/2016(2)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ – TV ONE»

Ημερομηνία Απόφασης: 17 Ιανουαρίου, 2018

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Ξενοφώντος Χαραλάμπους, Αντιπροέδρου, Τάσου Κυρμίτση, Ισίδωρου Κολώτα, Σέργιου Ποΐζη και Μαρίας Κούσιου, Μελών.

Το Μέλος της Αρχής κ. Αγγελική Λαζάρου, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη Συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **4 Οκτωβρίου 2017** η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του Κανονισμού **25(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ο πιο πάνω Κανονισμός αναφέρει:

25. Οι πιο κάτω κανόνες αφορούν τη γλώσσα που χρησιμοποιείται στις εκπομπές:

(3) Απαγορεύεται

(α) η χρήση της γλώσσας με τρόπο που μπορεί να θίξει τις ευαισθησίες θρησκευτικών, φυλετικών, πολιτικών ή άλλων κοινωνικών ομάδων.

Η Αρχή, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου του 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), είχε δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και

μπορούσε να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κυρώσης.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **19.12.2017** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δέκα (10) μέρες από τη λήψη της επιστολής. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσης.

Ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του κ.κ Α. & Α.Κ Αιμιλιανίδης, Κ. Κατσαρος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ, ημερομ. **8.1.2018 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄)** υπέβαλε τις απόψεις του εγγράφως για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς του οργανισμού, όπως καταγράφονται στην ως άνω επιστολή των Δικηγόρων του, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Στον ισχυρισμό των δικηγόρων του οργανισμού που αναφέρουν ότι *το γεγονός ότι ο δημοσιογράφος δεν αντέδρασε δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι παρενέβη ή ότι έχει ένας δημοσιογράφος την δυνατότητα παρέμβασης κατά την μετάδοση ζωντανού δελτίου ειδήσεων*, η Αρχή σημειώνει ότι ένας δημοσιογράφος όχι μόνο δεν μπορεί να παρέμβει, αλλά οφείλει να παρέμβει και σαν παρουσιαστής – συντονιστής μιας ζωντανής συζήτησης, να διασφαλίσει με την στάση του την διατήρηση ενός υγιούς και τεκμηριωμένου διαλόγου χωρίς ακρότητες, υπερβολές και ενοχλητικά σχόλια. Επιπλέον η Αρχή επαναλαμβάνει, ως έχει πράξει και στην απόφαση της ημερομ. **4.10.2017**, ότι η μετάδοση ζωντανών προγραμμάτων δεν αναιρεί την άμεση και τελική ευθύνη που έχει ο οργανισμός για το τι μεταδίδει. Ο οργανισμός οφείλει να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμά του δεν παραβιάζει τις πρόνοιες της Νομοθεσίας, είτε αυτό είναι ζωντανό, είτε οπτικογραφημένο.

Στη θέση των δικηγόρων του οργανισμού ότι τα όσα λέχθηκαν αποτελούν τη προσωπική άποψη του εν λόγω ειδικού συνεργάτη του οργανισμού στο πλαίσιο της αρχής για σεβασμό της ελευθερίας έκφρασης ως αυτές έχουν χαραχθεί από την ευρωπαϊκή

νομολογία, η Αρχή εμμένει στην άποψη της όπως αυτή διατυπώνεται στην απόφαση της ημερομ. **4.10.2017** στις σελ. 6 – 8, όπου τοποθετείται αναλυτικά.

Επιπρόσθετα η Αρχή θεωρεί ότι ο συγκεκριμένος οργανισμός δραστηριοποιείται εδώ και πολλά χρόνια στο κυπριακό τηλεοπτικό πεδίο και είναι σε θέση να γνωρίζει επ' ακριβώς τη διαφορά μεταξύ του να ζητήσει ο δημοσιογράφος – συντονιστής ενός ζωντανού προγράμματος από κάποιο καλεσμένο του να ανακαλέσει ή να είναι πιο προσεκτικός στις τοποθετήσεις του αν θεωρεί ότι αυτές μπορεί να ενοχλήσουν / θίξουν μερίδα του κοινού, από το να μην παρέμβει καθόλου, θεωρώντας ότι αφ' ής στιγμής λέχθηκαν τα οποιαδήποτε σχόλια αποτελούν τετελεσμένο γεγονός. Όπως έχει τονισθεί επανειλημμένα από την Αρχή, το γεγονός της διάπραξης παραβάσεων στο πλαίσιο ενός ζωντανού προγράμματος, δεν απαλλάσσει τον οργανισμό από την ευθύνη που φέρει απέναντι στους τηλεθεατές ως προς το περιεχόμενο που οφείλει με βάση τη νομοθεσία να μεταδίδει.

Στον ισχυρισμό του δικηγόρου του οργανισμού που αναφέρει ότι ο οργανισμός δεν ενημερώθηκε ότι επρόκειτο για διερεύνηση κατόπιν καταγγελιών και επομένως σε κανένα στάδιο δεν ήταν ενήμερος για αυτά τα παράπονα, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στους κανονισμούς **41(1) και 41(2)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) οι οποίοι αναφέρουν τα εξής:

41.-(1) Η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σε αυτή-

(α) για άδικη μεταχείριση από σταθμούς σε ενημερωτικά ή ψυχαγωγικά προγράμματα

(β) για παραβίαση της ιδιωτικής ζωής με την προβολή υλικού που περιέχεται σε τέτοια προγράμματα

(γ) για μετάδοση, κατά παράβαση του Νόμου και τών Κανονισμών, σεξουαλικής δραστηριότητας ή υπερβολικής και αδικαιολόγητης βίας σε ενημερωτικά ή ψυχαγωγικά και άλλα προγράμματα

(δ) για αδυναμία του τηλεοπτικού σταθμού να διατηρήσει αποδεκτά για το κοινό επίπεδα αξιοπρέπειας, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών

(ε) για παρεμβολές ραδιοκυμάτων και για οποιαδήποτε άλλα προβλήματα σχετικά με τη μετάδοση του σήματος.

(2) Η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού παραβάσεις από οποιοδήποτε σταθμό, αν υποπέσει στην αντίληψη της ότι δυνατό να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών.

Επιπλέον, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 362/2003 Αντέννα ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομηνίας 27.2.2004. Στην υπό αναφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφασίστηκε ότι με βάση τον Κανονισμό 41 (2) των Κ.Δ.Π.10/200 η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παραβάσεις του Νόμου ή/και των Κανονισμών, αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών. Συγκεκριμένα στις σελίδες 3 και 4 της υπό αναφορά απόφασης αναφέρονται τα εξής:

«Από τις εισηγήσεις που συζητήθηκαν δυο αφορούν στην καθόλου δυνατότητα ενεργοποίησης και λήψης έγκυρης απόφασης στην περίπτωση. Η πρώτη αφορά στην πρόνοια του Κανονισμού 41(1) σύμφωνα με την οποία η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σ' αυτή, σε πέντε καθοριζόμενες περιπτώσεις.

Εν προκειμένω, υποβλήθηκε παράπονο από πολίτες και, κατά το επιχείρημα, επειδή αυτό και εν τέλει οι προσαφθείσες κατηγορίες δεν περιλαμβάνονται στις καθοριζόμενες περιπτώσεις, δεν ήταν επιτρεπτή η ενεργοποίηση της Αρχής. Οι καθ' ων η αίτηση εισηγούνται πως τα παράπονα και οι κατηγορίες ευλόγως εντάσσονται σε καθοριζόμενες περιπτώσεις, αλλά, σε συμφωνία προς το παράλληλο επιχείρημά τους, δεν θεωρώ πως δικαιολογείται να εξετάσουμε το ζήτημα από τέτοια σκοπιά. Η Αρχή, όπως προβλέπει ο Κανονισμός 41(2), «έχει εξουσία να εξετάζει αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού παραβάσεις από οποιοδήποτε σταθμό, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατό να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών»»

Στην προκειμένη περίπτωση, μετά τη λήψη του παραπόνου η Αρχή, δι' εντεταλμένης λειτουργού προέβη στη δική της διερεύνηση, αυτή περιλάμβανε και την παρακολούθηση του συγκεκριμένου προγράμματος και ήταν ενόψει της που τέθηκε το ζήτημα των συγκεκριμένων ενδεχόμενων παραβάσεων. Για να σημειωθεί, στο τέλος, και στην ίδια την απόφαση της Αρχής πως επρόκειτο για αυτεπάγγελτη διερεύνηση. Εν πάση περιπτώσει εάν ο οργανισμός ασκούσε το δικαίωμα που του παρέχεται για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, θα διαπίστωνε πολύ εύκολα, καθώς όλες οι πληροφορίες που αφορούν στην υπό εξέταση υπόθεση βρίσκονται καταχωρημένες στον διοικητικό της φάκελο, ότι στην προκειμένη περίπτωση η Αρχή προχώρησε σε αυτεπάγγελτη διερεύνηση κατόπιν τεσσάρων παραπόνων / καταγγελιών.

Στην θέση των δικηγόρων του οργανισμού που αναφέρουν ότι η Αρχή λανθασμένα και παραπλανητικά θεωρεί ότι ο χαρακτηρισμός «τουρκολάγνος» και «ανθέλληνας»

αποδόθηκε στην ομάδα των επαναπροσεγγιστών, η Αρχή διαφωνεί και παραπέμπει τον οργανισμό στον Πίνακα Α΄ της υπό εξέταση υπόθεσης με ημερομ. 28.6.2017, του οποίου τα γεγονότα μιλούν από μόνα τους.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κύρωσης, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα της παράβασης, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό, για την παράβαση που έγινε στις **12.9.2016**, την εξής κύρωση:

- Για την παράβαση του **Κανονισμού 25(3)(α)** (υποστοιχείο **1**) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000), **το διοικητικό πρόστιμο των €2.300.**

Ο οργανισμός καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€2.300** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Κ.